

Pirms 500 gadiem – 1517.g. 31. oktobrī – Vācijā augustīniešu ordeņa mūks Mārtiņš Luters pielika 95 tēzes vēstas pret indulgenču (grēka atlaižu) tirdzniecību pie Vitenbergas Pils baznīcas durvīm visu svēto dienas priekšvakarā un ar to aizsākās Reformācija.

Bet kas šajā notikumā bija tik īpašs, ka šīs 95 tēzes jau pēc 2–3 nedēļām varēja izlasīt Rīgā? Priekš tā laika, kad nav ne lidmašīnu, ne mašīnu, tas ir fenomenāls ātrums. Šo 95 tēžu pielikšana pie baznīcas durvīm līdz pat šai dienai tiek uzskatīta kā reformācijas iesākums.

Kas tad mudināja Luteru rakstīt šīs 95 tēzes? Tas bija indulgenču jeb grēku atlaižu tirgošana Romas katoļu baznīcā, kuras izsludināja pāvests 1517. gadā, lai vāktu līdzekļus Sv. Pētera katedrāles restaurācijai Romā. Uz Saksijas apgabalu, kur dzīvoja Luters, grēku atlaides tirgot tika nosūtīts pieredzējis atlaides pārdevējs, slavenais sprediķotājs Jānis Tecels. Grēku atlaides varēja nopirkt gan sev, gan saviem tuviniekiem, dzīviem vai mirušiem.

Grēku atlaides ar pāvesta pa-

rakstu un zīmogu apzīmēti papīra ruļļi, kurus par naudu varēja iegādāties jebkurš cilvēks, un, kas pēc pāvesta solīta, deva šim cilvēkam pilnīgu grēku piedošanu un brīvbiļeti uz paradīzi, lai arī cik tu lielus grēkus tu būtu sastrādājis. Kā pats Tecels sludināja, ka, pat ja tu būtu izvarojis pašu jaunavu Mariju, tev tas tiktu piedots ar šo grēku atlaidi.

Kad Mārtiņš Luters sāka studēt teoloģiju, lai kļūtu par priesteri tā laika Romas katoļu baznīcā, viņš pirmo reizi sāka lasīt Bībeli. Jo vairāk M. Luters lasīja Bībeli, jo vairāk viņš konstatēja, cik liels ir kontrasts starp Romas katoļu baznīcu un to Baznīcu, kas ir aprakstīta Bībelē, ko Jēzus Kristus ir dibinājis.

Viens no Reformācijas galvenajiem saukļiem bija: Ad fontes tas ir atpakaļ pie avotiem, pie saknēm un pamatiem. Jēzus Kristus bija izveidojis, veidojis un formējis ļoti labu Baznīcu šeit virs zemes, bet gadsimtu gaitā tā bija ļoti deformējusies.

Reformācijai – 500

No sākuma ir formācija, pēc tam deformācija, un tad nāk reformācija, kas ir atgriešanās pie sākotnējās formas.

Lutera reformācijas mērķis nebija nošķelties no Romas katoļu Baznīcas vai radīt jaunu ticības novirzienu, bet gan atgriezt to pie Rakstiem un apustuļu skaidrās mācības. Lutera reformācijas moto baznīcā varētu būt: to labo, kas ir, paturam, to slikto, kas laika gaitā ienācis baznīcā, to atmetam.

Luters nekad nav gribējis, ka viņa sekotāji sevi sauktu par luterāņiem vai luteriešiem, viņš gribēja, ka viņi sevi sauc par kristiešiem. Luterāņi tic Kristum, bet ciena Luteru par viņa paveikto! Šo apzīmējumu "luterāņi" sākotnēji kā palamu viņiem piedēvēja Romas katoļi, un viņi vēlāk to paturēja un sāka pat ar to lepoties, tā norādot, ka viņi nepieder šai neskārtotajai Romas katoļu Baznīcai, bet gan ticības atjaunotajai, Luteriskajai Baznīcai. Un arī Latvija pieder pie tām zemēm, kuru Lutera reformācija ir aiz-

sniegusi vienu no pirmajām, jau 1521. gadā, un nesusi daudz labu augļu Latvijā caur šiem gadsimtiem.

Pirmā lieta, pret ko M. Luters vērsās, bija indulgenču (grēka atlaižu) tirgošana tā laika Romas katoļu baznīcā. Luters, lasot Bībeli, saprata, ka indulgences ir pilnīgi pretrunā ar Bībeles mācību. Ja jau grēku piedošanu var nopirkt par naudu, tad kāpēc cilvēkam būtu vajadzīgs ticēt Dievam, nākt uz baznīcu, izsūdzēt grēkus?

M. Luters, pieliekot 95 tēzes pie Vitenbergas baznīcas durvīm, gribēja aicināt garīdzniekus un universitātes profesorus uz diskusiju, lai parādītu cik bezdievīga prakse ir indulgenču tirgošana, ka neviens papīrs šeit uz zemes nespēj dāvēt grēku piedošanu, lai kas to arī būtu parakstījis, bet vienīgais, kas to var, ir sirds patiesa grēku nožēla.

Viss sākas ar grēku atlaidām, bet Dievs Luteram caur svētajiem rakstiem atklāja vēl veselu rindu ar lietām, kas baznīcā bija

deformējušas un ka tās būtu jāatgriež atpakaļ pie tā, kā Jēzus to veidoja. Viduslaikos pāvesti arvien vairāk un vairāk bija aizņēmti ar laicīgām lietām. Viņiem bija sava zeme, sava armija, pastāvīga karošana. Un visas laicīgās rūpes pāvestam un bīskapiem novērsa skatu no garīgām lietām, tāpēc laika gaitā pāvesti bija ieviesuši vairākas bezdievīgas prakses:

1) Piespiedu celibāts visiem mūkiem un garīdzniekiem, kur 12. gs. ar varu šķīta visas garīdznieku laulības, bet tajā pašā laikā vēlāk Romā tika veidoti speciāli bordeļi mūkiem un garīdzniekiem. Savukārt Luters par jaunu ceļ gaismā laulības svarīgumu un svētību, norādīdams, ka lielākā daļa garīdzniecības Jēzus laikā bija precēta. Pats Luters arī, rādīdams citiem piemēru, dodas laulībā ar Katrīnu von Boru un šajā laulībā viņiem piedzimst 6 bērni.

2) Dievkalpojumi baznīcās notika tikai latīņu valodā, līdz ar to tas bija saprotams tikai augsti izglītotiem un bagātiem cilvēkiem. Luters sāk turēt

(Turpinājums 6. lpp.)

Mobilā pasu stacija Adelaidē

No kreisās: Sandra Salmiņa-Šuke, Valdis Tomanis un Ieva Cīrule. Foto: Ilze Ostrovska.

Liela rosība bija Adelaides latviešu biedrības namā, kur 12. un 13. oktobrī mobilās pasu stacijas darbinieces Sandra Salmiņa - Šuke no Arlietu ministrijas konsulārā departamenta un Ieva Cīrule no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes paspēja noformēt jaunas Latvijas pasas 115 cilvēkiem.

Goda konsuls Adelaidē Valdis Tomanis jau iepriekš bija visu ļoti labi noorganizējis, tāpēc viss gāja kā pa konveijeri. Vispirms viņš katru laipni sagaidīja tam iedalītajā laikā, tad Ieva paņēma pirkstu nospiedumu, uzņēma bildi un lika parakstīties. Pēc tam Sandra iekasēja Valsts un konsulārās nodevas. Viss cauri dažās minūtēs!

Ar tālejošu domu Valdis bija arī sarunājis, ka Ilga Vēvere turēs atvērtu ALB veikalu, kur tad gan jaunie, gan jau esošie Latvijas pilsoņi varēja iegādāties latviskas lietas un ēdienus un iegūt citu informāciju.

Čaklās darbinieces Sandra un Ieva jau bija strādājušas Pertā, un pēc Adelaides dosies uz Melburnu un Sidneju, kopā gādājot par 600 jaunām pasēm.

Ilze Ostrovska

APSVEICAM!

Dana Urmona. Foto: Ilze Ostrovska.

Apsveicam jauno Latvijas pasas īpašnieci Danu Urmoni, kuru droši var saukt par globālo latvieti. Viņa ir dzimusi Fidži, māte latvieti Astrīda Urmona un tēvs lietuvietis Levi

Urmonas. Skolas gadus pavadījusi Honkongā, universitāti pabeidza Adelaidē un tagad dzīvo un strādā Singapūrā pie Dienvidaustrālijas valdības.

I.O.